

Pridplata na ciju god. 3 for., na pol. god. 1 for. 50 nov., na četvrt. 75 nov.
Za Srbiju 30, 15, 7 1/2 groša. Izlazi svake Nedjelje jedanput.

Istina svakovojsna predmeta molimo na uredništvo uputiti.
Neprijateljima neprimamo

God. III. U Kalači

U Četvrtak 22. Kolovoza 1872.

Broj 34.

OBĆINARI U SNOVU NA NOVO USTROJENI OBŠTINA.

V.

Svakdi ima dvie vrste pogibeljivi ljudih, za obštinu, jedni su koji uvijek o stvarima obštinskim razgovaraju al buduć nikad ništa nisu učili, neznadu ništa, i kako sami svake budalaštine povieruju tako bez svake griže sviesti svakojake neistine i ne osnovane stvari, u obštini razprostranjuju, najviše takve, koje goje mržnju zlobu prama veliki zemljoposjednika, i koje premda nisu u zakonu osnovane, nikad koristit nemogu obštini, već samo štetu naneti. Bistrog uma čoviek mora se divit. Kako je moguće da ljudi mogu vierovat, da će n. p. take zemlje dobit koje po zakonu nikad nisu posidovali, ipak ne samo povieruju, — kad ovo počmu tvrditi — takvi trčilaže, već su gotovi za ovake i novčiee skupljati, i hiljade potrošiti, kada se drugi put opiru i koji novčiee izbacit za onu stvar koja bi i duši i tielu koristila.

Još je veće čudo što godine i dila posvidoče da su ovo laži — ipak oni koji uvijek na novo i na novo kuju laži riedko će izgubit svoju pouzdanost.

A oni drugi za obštinu pogibeljivi ljudi jesu oni. Koji premda bi po imovini i vladanju imali ugled, i premda su od naravi dosta vedrim umom nadahnjeni, ipak nikada neće, da se pačaju u obćinske poslove, već kad čuju, da jo štogod sveršeno, bilo ono dobro ili škodljivo — to im lakše ako mogu ogovorit.

Da Bog sačuva svaku obštinu od onakih i ovakih ljudih, jel gdje se ovaki naspore tamo mora stradat obština. Buduć se u njoj nemože uzbudit duh napridovanja, nemože se osnovat nikako preduzeće koje bi za obštinu plodonosno bilo. Iel ovaki ljudi svaki dan...

u začetku, ogorčaju medju sobne odnašaje kod stanovnikah, podkopaju pouzdanost, i nemogućnim učinu svako zrilie razmatranje i razabiranje.

A ovomu zlu netrieba drugdje uzroka tražit, već u onoj velikoj neznanosti, koja je u nami zavladała. Da traci prosviete prodru onaj mrak kojim su naše glave po najviše obviene, mi bi se čudili, kako smo mogli takve glupe neznalice i propalice poslušat.

Samo je to moguće u silnoj neznanosti, da nas lati za nos kakva propalica, i oplete štrangu od mnogovrstni lažih pak nas vodi slipe, da tako i uz tog glasujemo n. p. za saborskog poslanika, tko baš sve ono radi, i nastoji ako mož izvesti, što će nam blaženstvo podkopati.

Ali šta ćemo dok god neosvietli sunce prosvete, donle će laž uvijek naći povoljna stana u našima sreama.

Ovom zlu nemožemo za sad drugčie doskočiti, već valja poštene i dobre ljude navijati: da se pačaju u obćinske poslove, jel ako uplivali budu uvidi će lagano šta je pravo i zakonito u obćinskima poslovima, bili oni ma od koje vrsti, pak kad poznanstvo stećemo, onda ćemo uvidit goloću onih lažih, s kojima su nas gdje koji donle ranili, i bistrim umom naićemo na one razloge s kojima ćemo laži pobijati, pa dobre i koristne stvari razjasnjivati i preporučivati. Stvari koje će krasne plodove doneti za cilu obštinu i za sve njene članove. Neznanost to je najljući protivnik svake koristne stvari, a donle dok škole i knjige neupoznali i obljubili budemo, nemožemo one stvari na drugom miestu upoznati, već jedino kod seonske kuće, isto tako košto u zanatu valja zanat učit. Ono što nije pošlo za rukom danas, poći će sutra, svaki dan će više svietlosti donet u našu glavu, samo neka nam ostane sree na miestu da

ljivosti. Na koji put dobro će biti za lekciju poneti, da se nesveselimo ako se naše mnijenje neprima, jerbo tako imadu i drugi ljudi svoje, drugo da se nepovučemo, ako zahvalnost nenadjemo, jel ovo cvieće neraste u krugu obštih poslova, već uvijek prid očima neka nosimo da kad obšte poslove vršimo onda svoje dobro promičemo ili zlo od sebe odklanjamo.

SLAVIANI I DJECA.

Ako tko pozornim okom prati one prizore koji se na obzorju svietskom pokazivaju, opažava vanredne stvari. Prvo da ljudi nepristano o tom trabunjaju kako bi obogatili.

Ništa dakle nije laglje nego novčanu kakvu družinu sastavit, koja hiljade obećaje, u dobit za kratko vrijeme, ovo povieruju ljudi. ko o izbori, da će im se pustare dielit, naravno u zraku, dok se izbor poslaniku nije obavio; da se porcia neće platit, naravno dok se eškucia na pragu nise pokazala; da se duvan neće u trafiki prodavat, naravno donle, dok se kriomice može lula punit. Dosta je što su ljudi gotovi povierovat da će za nikoje vrijeme hiljade u džep strapat ako će ovaku ili onaku srićku kupit; riečom obećaj čovjeku, da ćeš ga u kratko bogatim učinit, pak si ga dobio, i sliditće te u vodu i vatru.

Drugo je što ti navadno u oči pada, da se ljudi miluju veselit. Tuži se da ti zanat neide, zadij u striju vinac, napiši da će tu svako veće muzike il gajde svirat, a svake nedilje čaroblie se pritvarat pak ćeš vidit : da će ti se dvorana dubkom napunit. Kad god si mogo sustat dok si pagodio krčmu, da si žedj zagasiš, sad ako unidješ u jesen u jednu kraljevsku varoš mislio bi da je kakva svečanost, da se na sviatli doček oglašena sina pripremaju, toliko je šareni vinacah na kućam. Što ti ni Šekundid nije čuo bunjevaca i magjar prate se uz burni glas trubljarah. Toliko ti je balovah, sela, i divanah, da ih pribrojiti nemožeš, i to ne samo o pokladi ko u starie doba već priko cile godine. baš i u velikoj korizmi. Sad djaci, na majalis, sad na razstanak, sad strilci, sad vatrogasci, sad domobranci, trgovci, zanatlie, i bog ih znao kakvi drugi ma što smislili i nesmislili, al balom su dokonali. Pa da se izspavati mogu, uvijek u Subotu jel u nedilju su škole i radionice zatvorene. Ako tome još dodaš one plese koji se svaki dan u zelenu vrše, onda sigurno možeš reći da se cio sviet razigrao. I da se nemože nijanjmanja duša po tužit, vodi se malo i veliko, da se veseli.

No mislio bi čovjek, da se ovim duhom krenula i radinost, al žali bože, iskustvo svestrano svidioči da je ova vema oslabila. Kadgod rabadžia nikad nije penziu dobivo, ako je malakso za vile kosu i motiku, onda je odlazio u vinograd da kopka.

Tako je činio i onaj koji je imo 100 i onaj, koji je posidovao 50 lanaca zemljišta. Al sad nije tako, koji što zemljišta posiduje scienu da mu se nodilukuje radit, mlad i jaki, ostavi rad, pak se gospodi, s onim zanatliom koji je dotiro na toliko da mu dva kalfje rade, dok ne bankrotiraju, jel napako misle da gospodstvo sastoji od neradinosti.

Ljudi su prije ranili na rad, i kasno pristajali, sad jutrom u šest poćimaju, a u sedam svršivaju. Sluga nadničar ako si ga prije hvalio kao revnog, kažeš mu sad da se požuri — odgovarati: da je i više dana, što se nesvrši danas, to će se dovršit sutra.

Zametlo se u tvorinarah ili radionical plandovanje, prvi je uvjet : da se priko dani rad po dva sata okraati. Uredi i upraviteljski, i sudbeni vazda predstavljaju : da se osobe radeće naspore, naravno ne zato da se više ovrši, već da manje tereta dopane pojedinim ramenima. Riečom ljudi kane pokazati : da su slobodni, a po njihovom smislu nije slobodan ko nije bogat, ko se po volji nemože veselit, i koga veće radinost.

gazdarice naknadjale. Al kako se vidi već i njihovo je srce okuženo, i njih je napao duh koji se zove emancipacia. Da ovaj duh poradja samo one po muževe gori napomenute posledice, s kojima nastoji i one od bolje fajte ogadit vrhu ustavne slobode, nimalo se nebi tužili, buduć bi se posriedovanjem revne pouke, nadali veselijoj budućnosti.

Al poklem ovaj duh komu su nadali ime emancipacia, baš u svrhu ženitbe zapinje, veoma smo se uzbojali za naše slaviane, jel ako se ovaj duh uvuče u naše Slavianke, neće nam triebat oštrieg i okrutnieg dušmanina, da nam se skoro i sime izkoreni. Ova emancipacia, koju i mi znamo poštitvat dok neprilazi granice spolne, i nepomuti zadružne dužnosti na toliko : da ih ni jedna pola za obvezljive nesmatra, po nas je sbog toga opasna, što se od nikog doba pokazo na obzorju slavianskom taki prizor, koji mora da raztuži i najveselia slavena. Naše mlade poćimaju smatrati za teret diecu, Majke nehvale snaje koje im radjaju unuke, već ih grde, a snaše ne priznaju : da im bjeli vrat najskupljeg bisera onda kiti, ako ih krasni vinac 6—8 nevieni diećice obkoli. Već misle da što je manje diece to je više vrijeme na zabavu. Radinu su na dosadu dieca jerbo ih je veli teško hranit, a gazdi su na veliku brigu jel kako će im svima kuće i zemlja steći.

Ovo nam veći strah zadaje za budućnost slaviansku, nego požuda za blagom, zabavom, i plandovanjem, mah bi ona još tolika bila, jel nauka će i jednu i drugu lagano izliečiti. Al emancipacia od rodjaja i odgojavanja diece taka je pogibeliva, da ju ni stolitja nisu kadra izliečiti. Ona truje mladež, da obilazi ženitbu. Ona uvadja u ženitbu pusto razkošje, i to skopčava s onim tajnim ubojstvom, koje je tako naravi da ga ne samo nezna stignit sudia već ni učitelj ni svećenik.

Ako djavo pakleni nije našo nikako sriedstvo da uvuče nevaljanost u koj narod, da ga sruši, onda ovo u porabi, koje nedjeluje naglo, al sigurno umorava, i u grob uvadja narod. Ovde svi sudjeluju, momak i djevojka, muž i žena, Otac i mati, brat i sestra. Jel svi misle što nas je manje, bitićemo bogatii, nećemo se na toliko strana dieliti, pak će mo se moći boljma veseliti, u mah će manje triebat svakomu i radit.

Al daće ovim načinom manje zdravlja u osobam, dakle manje krie posti na dulji život, manje sile na rad, manje iztrajanja u veselju, biti, pak da će se ovako umanjat narod, koji je pozvan da se širi brojom, da će manje biti, poljodilaca, manje zanatliah, manje trgovacah, manje učenjakah u svih duševnih zvaniah, riečom da će svaki dan ići narod na manjak, i što idje na manjak da to propada, na to i nemisle. Jel su pod noge bacili nalog božji, kojim je izaslao Adama i Evu u sviet, da se spore i umnožaju, pak trpaju na svoju sirotu dušu grieh, koji vriedja prava Boga, prava muža i žene, prava sveg čoviečanstva, prava domovine i Crkve, prava Kraljestva nebeskog kuda su pozvani ljudi da uživaju veselje viečnje u domu najbogatieg Otca, s radom — u komu nema znoja i malakšanja.

D O P I S I.

D r e s d a, miseca Srpuja. Po jednom magjaru postali smo srićni u tako zvanu ložu, slobodni zidjarah unići, da vidimo zakrivena čudesa. Naravno drugo čudo nismo vidili, već trougalo, kalapač i pregaču zidjarsku, trougli stol, i tušta stolica; 900 ima u Dresdi frejmaurera, vrhu koji moramo žaliti, jerbo da jim vodje kuvaju dobre stvari za čoviečanstvo, onda se nebi tribalo u tajna i mračna zavijati, i kletvom one koji se na njihovu nesriću ubiliže zaklinjati. Proklet bio koji drugi temelj meće, nego što ga je Isus postavio. To je gospodin rekao. Ovi zidjari hoće da mudrostju svojom nadmašaju sv. Majku Crkvu koja od 1800 godinah ljudstvo vodi, te sanjaju : da će oni sve razlike iz vire ljudstva iztribiti i jedinstvo uvesti, premda im Papa ni Biskup

morao izbaciti, i tako se samo s ljuskom t. j. prazni obredi zadovoljit.

Bože sačuvaj nas, da ovi kormilo države u ruke dobiu, jel nebi samo viru ugušuli, već bi slobodu baš nauvike ubili. Neprijatelj je uvijek ljude mamio, al barem nije izvio crni bariak al sad se ovaj u svakom gradu usadio : da se okolo-njega izkupljaju, koji će se po oni nevidjeni i nepozrati, zidjarski majstori izaslavat : da poruše sustav kršćanska društva, i opuste ono štoje um sazidjao, i misto ljubavi ulože u srce čovičje mržnju i zlobu, ta košto je mrka njihova loža, tako su im crne svrhe. Čuvaj te se bratjo slobodni zidjarah, jel će vas uvezati kletvom : da postanete sužnji tuge i nevolje, porodjene od nevaljanosti, koja se začima po nevirnosti.

Stari rodoljub.

R A Z N E V I S T I.

— I s t i n a je da je ovostolitje u nikoji duševni stvari zaostalo, prama naši starih, al valja pripoznat da se duh izkrnjene ljubavi, koja za sobom vodi izravnanje nepravdnosti sve većma uzbudjiva. Rat — žali bože još osiaje i na dalje sriedstvom izjednanja međjunarodnih, al narodi barem nastoje one žalostne posledice olagodit koje navadno bitke sliede. 1859. god. jedan Šveizar Dunan vidivši silne patnje ranjeni u bitki „Solferino“ odljuči sastavit međjunarodnu družinu pod znakom crvena križa, koja ranjene bez razlike narodnosti u njegu prima. Ova je družina, ukazala 1866. u Austrijskom i 1870. godine u franceskom ratu, da su joj zasluge po ranjene neizplatjene. Isti Dunant, sad pokušava osnovat družinu, koja bi se postarala za vojnike u ratu zarobljene, Skoro je o ovom predlogu držana međjunarodna skupština u Genfu.

— K a k o propada ugarska aristokracija, Gr. Ödön Széchenyia, skoro je prodo jedno svoje još od starog posjeda dobro, nikom židovu peštanskom, za 400,000 fr. koje dobro sad ovog udova prodaje za miliun forinti s palatom u kojoj su povišene vriedni pradjedovih slike. Ova sudbina čeka svaku onu zadrugu koja se od svojeg naroda odciepi.

— M a g j a r s k e Novine sad tvrde, da je narodno Gospodarstvo prošli godinah pošteno rukovodjeno.

— Z a g r e b a č k i Sabor na pridlog proračunskog sbora, neće da se upušta u razpravu troška belovarske županije, buduće Vlade Ugarska i Hrvatska nisu dospile do sporazumljenja, odkud da se nabavi manjak u 140,000 fr. Mirovina 2.200,000 fr. bila je samo za provincial Hrvatski namienjena. A Belovarska županija, o dokinutju provisorija imala je u gotovom novcu 100,000 fr.

— K a k o naplatjaju tureci što jih Europejske vlade uzimaju u obranu. Svakojako su pričili, da se u sarajevu pravoslavna crkva nezidja a sazidjana posvetit se nebi mogla da Carski namjestnik nije sve svoje sile razvijo, da zauzda oružanu mržnju i zlobu tursku.

— F. M. L. Berga ime Poljaci nikad neće zaboraviti s bog okrutnosti, ko magjari, ime Karaffa. — Bog zna zašto mu je poduljio život, sad svetkuje 60-tu godinu svojeg vojničkog službovanja.

— „O b z o r“ je doznao iz pouzdana izvora da je Preč. prvostolni kaptul energično prosvjedovao proti imenovanju Talliana za kanonika Zagrebačkoga i proti eventualnim budućim imenovanjem ljudih kojih imenovanje se opravdati neda.

— P r u s k i listovi tvrde : da je Gr. Andrašya iz usta Prisvietlog Cara razumio : da će u Berlin doći i Car Aleksander. Odtud sliedi da se u Beču nalazi i jedna druga diplomacia van Andrašyjeve, i da njena politika nije ona što je Andrašyjeva, ova sigurno nebi baruna Kollera iz Praga odazvala, a to se i nadalje pogovara da će mjesto Kuhua preuzet Zaj vojno ministarstvo. Politika koja je odtisla čeha a nije prisvojila Poljake, tamo poljake a ovamo još ni Hrvate, ni rumane, ni slovake, ni srbe; nemože biti po Austro-Ugarsku spasonosna.

— R u s k i Car rananskom liečničkom odiehu un-

čio je 50,000 rubela, da se ovih kamatom pomažu ženskinje koje liečničtvo uče.

— C r n o g o r c i na granici turskoj oružani stražare, da Albaneske napadaje odbiu.

— H r v a t s k i Sabor uništio je izbor g. Šuljoka a osnova zakona o ukinutju batinanja, već je i trećim prištenjem primljena.

— I P r a ž k o m Magistratu je zabranjen posjet biogradske Svečanosti.

— P o V i d o v d a n u Cara Austrijskog zastupatče u biogradske Svečanosti, g. F. M. Mollinary.

— G. F i n a n c i a l n i ministar Kerkápolyia, iznenadio je Novosadjane.

— F r a n c e s k i Sabornici razišli se na odmor u nidra svojih obitelih, al republikanci nemiruju, već nastoje u puku mienje razprostranit, da ovaj parlamenat buduće su mu sastavci monarhistički, neodgovara sadanjem duhu franceskom.

— G r e c i, koji su nad Bugarom gospodovali, od kakosu ovi vjeru kršćjansku primili, nikako im nemogu da oproste, što su oni odljučili na svojim nogama ići, skoro su u Carigradu burnim naporom hteli da siluju Patriarha da Bugare izobéi.

— Č u d n o ! da u bunjevačkom Rimu — u bielaj Subotici samoj i tri magjarske Novine izlaze, a bunjevačke pored Subotičkog prijateljstva davno bi izdahnule.

— I z i s t e Subotice po „Bácskai hiradó“ dobivamo viest, da je za Gjurjevsku (sentansku) varoš izabran za paroka mnogo št. g. Filip Probojčević.

— D o n o s i se viest, da će se ugarski sabor 3-eg Rujna otvoriti.

— „P e s t e r L o y d“ i njemu slične Novine žele, da hrvatska kraljevska deputacija reviziju (preinačenje) nagodbe naduhne kao mijur, da prije, neg što bi valjani podatakah imala — obavi svoj posao, te ju drzovito napada —; A hoće li takova naglo obavljena revizija i nagodba uspješna i čvrsta biti? Mi mislimo da napadači ipak to žele.

— M e d j u Česima se našao jedan izdajica, koji jim je bio najveći govornik i vodja, a tajom izdajica svoga naroda. Sad izpovida sam, svoju izdaju i seli se iz Česke (otrovao se sam).

— Č e s i m a kao da se opet pojavlja zora nade, da će jim se zahtivi i najposli uvažiti.

— K n j i ž e v n o s t. Društvo Svetojeronimsko je skoro izdalo u Zagrebu, jednu od svud hvaljenu knjigu pod imenom „M l a d a M a j k a.“ Kako joj opisane zadržaja pokazuje, ova će knjiga jednu veliku potribu popuniti kod naši majkah; Bog bi dao, da ju što više njih štiju i s njom se okoriste. Članovi društva dobit će ju u Listopadu. Cina joj 40 n. i može se dobiti u Zagrebu kod Odbora Društva S. Jeronima i kod kujižara Hartmana.

G A Z D A L U K.

U Hohenheimu-Vürtemberzka oglašena je škula gospodarska, koja ima i svoje voćnjake, ovih Nadziritelj G. Schüle piše : da ga je iskustvo naučilo : da one voćke, okolo kojih se zemlja tori, donesu mnog i zdrav plod.

TRGOVINA I OBRTNOST.

* Subotica, 16. Kolovoza (u petak). Danas ponajvećma zanima svit novost, sastanak triju careva na nimačkom dvoru u Berlinu, i mlogi ne mogu sebi da razjasne, od kuda i kako to sad baš da se zbiva, pored austrijskog i nimačkog cara, još i ruski car da bude tu u društva? Prija se divanilo, da će samo naš car i kralj sastati se sa nimačkim carem, a sad ujedared, evo uskrsnu i Rujo! Neznamo još, hoćeli ovo biti na korist ili štetu našu i naroda europskih? ali nas sa svijuh strana zvanična glasila — organi — uviravaju, da su težnje careva mir u europi utvrditi — i stoga se baš sastaju. kakoćedu taj plan da udesu i pečatom

potvrdu; samo što mi štrepimo, da ne bude to skriven kurjak u jagućejoj koži, jer poznajemo težnje okrunjenih i na pristolu sidećih gospodara, a još bolje znamo one i namiru njihovu koji u viću krune stoju i vladu pridstavljaju — oni svašta prija činu, nego namiru svoju otvoreno da očituju, jer kad tako nebi postupali, onda ne bi bilo ni mista diplomaciji.

Sad je samo pitanje, dokučiti, kakovog posla radi oni t. j. carevi i njihovi vićnici se sastaju? jer uz svakog cara i njihov državni kancelar će da stoji; Bismark, Gorčakoff i Andrašija, ta tri znatna čovika, kojiće koga da nadmudri?!

Navišćeno je, da će du o miru raditi, o sudbi francuskoj ili i ostalih naroda? još se ne zna, ali skoro vrime okriće nam i tu tajnu, ako se ne nadje kogod, koji će i prija što žušnuti i u svit pustiti — da se po tome narodi raynati znadu, a i kraljevi novca (finansjeri) prema tome svoje blagajne udešavaju — jer danas sudbom svi'a upravljaju koliko sami potentati — vladari — toliko i više još moćni novčari.

Kako lice — physiognomija — današnje novčarske radnje pokazuje, nema nikakove opasnosti do sad po obšti svitski mir, na protiv ono pokazuje najveći izgled salnoga mira i vreme obćega rada — jer inače drugi rad, nazivamo ovo doba saison morte (vreme pokoja) a sad u veliko svuda se na svi'na svitskim trgovima — bersama — radi. Svaki dan sve novi i noviji novčarski zavodi se podižu, velika priduzeca se poduzimaju, većinom svi novčarski zavodi velike dobiti — prihode — pokazuju, svakovrsni papiri se po dobru cinu kupuju i prodaju, jednom ričom: trgovina se u veliko vodi, jedino je što se opaža ako i ne nužda ono ipak prilična potreba novca, zbog čega je u obće veća kamata, no što se obično plaća, u prkos tome što je zvećećem novcu eina znatno spala. Ovome uzroka moramo tražiti u tome, što je tek ovih dana veliki francuski zajam podnamiren i što je tako reći kod nas u bolest prišlo, podizanje novih i novijih novčanih zavoda, koji našu snagu priteruju a često i sebi škodu — i otud onda postaje kod nas nužda novca (Geldnoth) s toga bi krajuje vrime bilo, da naša visoka vlada pri izdavanju dozvole (concessije) za takove zavode, što strožije i opaznije postupa, kako bi ovoj eventualno nastupajućoj nevolji u koliko toliko olakšano i pomoženo bilo — jer kad se ne prestano od kuda crpi, nije moguće da se jednom neće i izerpiti, ili ako se ne pristano sa jednog mista vadi, da se na drugom začepnja i krpi, to će se onda na obadve strane izuriti, izesti i isplakati sve, kako će na obadve strane celoga nestati. S toga mislim, da je bolje i malo manje od svačega imati, a neka je samo dobro, nego od svašta i više imati, a da je hrdjavo. Ako se budemo ovoga poslednjeg načela tvrdo pridržavali, moćemo našu trgovinu kako valja podržavati i takmačenje — concurentiu — svijuh stranih priduzimača izdržati, budemoli pak protivno činili i došadašnjim putem dalje išli — to znajmo, da nećemo moći prosperirati i ne samo ni korak napred ići, negoćemo sasvim u nazad baćeni biti, i takoćedu nas drugi i to stranici sa svojima kapitalima i radnjom poplaviti, a sa trgovinom pastće nam i blagostanje u zemlji. Budimo dakle opazni i marljivi — ozbiljni — a nedajmo se koje čim obmanjivati i sebi Bog zna šta u obražavati, jer naposledak od mlogog očekivanja i obećavanja često biva da se vrlo malo ili baš ništa dobije.

Da predjem na trgovinu sa ranom; biću za danas vrlo kratak i ogranićiću se na samu našu pijacu.

Kako na današnji dan sveti Roka pada, to je većinom naš svit — čeljad — u običaj uzeo ili na ovaj dan ništa ne raditi ili bolje da kažem lenjovati, te je danas mloga rana dovežena i silna kolija na trgu bila (o lenjovanju i svetkovanju svetaca, mislim, da će g. urednik na drugom kojim mistu u ovom velecinjnom listu koju dobru izbliže prozboriti) rana se prodavala priličnom cinom, žito je vrlo različitu cinu imalo,

po kakvoći robe. Mi oznaćujemo slideću cinu: žito 5 fr. 20 — 60 n. napolica 4 fr. 10 — 50 n. raž 3 fr. 40 — 50 n. ječam 2 fr. 20 n. zob 1 fr. 35 — 40 n. kukuruz 3 fr. 40 n. — 4 fr. a. vr. požunac.

Cinjenik Pešta 17. Kolov. U cini vune nema promine. — Svinji ugars. i srbs. 300 — 380 fn., po 31½ — 33 n. Mast sa sudom 36 — 37 fr. brez suda 34½ — 35 fr. Šljive u sudu 11⅞ fr. u vrićama 11⅞ fr. Ostala stoju po prijašnjoj cini.

CINA RANE. Pešta, 17. Kolovoz. Čisto žito tisan-sko 81 fn. 6 fr. 20 — 25 n. 88 fn. 6 fr. 95 n. — 7 fr. pešt-bud. 81 fn. 6 fr. 15 — 20 nov. 88 fn. 6 fr. 90 — 95 nov. stol.-biogr. 81 fn. 6 fr. 20 — 25 n. 87 fn. 6 fr. 95 n. — 7 fr. Raž 78 — 79 fn. 3 fr. 65 — 75 n. Ječam 68 — 70 fn. 2 fr. 85 n. — 3 fr. Zob 45 — 48 fn. 1 fr. 70 — 75 n. Repca kohl 6 fr. 87½ n. — 7 fr. djum. mž.

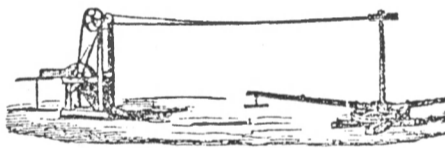
Novac Carski dukat 5 f. 28 — 30 n. Aust.-Ugars. 8 f. 75 — 78 n. tako i Napol. po komad. Srebro na 100 8 fr. 50 — 75 n.

Visina vode dunavske.

Pešta 19-og Kolovoza: 10' — " nad 0. opada.
Požun 19-og Kolovoza: 7' 9" nad 0. "

Poruke uredništva.

Bosna: G. J. M.; Ovako nemože, već to je gotov osnov za jednu poučnu pripovjedku, samo uniti te krtjanske nauke, pak će veoma koristno biti. — Cetinje: G. D. M. Vila se raduje što joj mećete na krila Vaša osičanja, da ih ljubljenu rodu prinese. — Vukovar: Sl. „Narodnoj dvorani;“ predplata je ovde uredno ubilježena, list se uredno odprema; mora dakle gdigod na drugom misto zapeti.

MAŠINE ZA VRŠITBU.

Koje su sad najnovieg vremena, u najznamenitijim fabrikama, za najlakše, najcelishodnije, i najjeftinije, pronadjene, mogu se uviditi, i kupiti kod podpisanog: ista mašina nepotrebuje više, od dva dobra, ili četir najlošija konja, i vrše na dan 150 veliki krsta, istrese slamu, i u slami jednog zrna nemože se najti, niti šuljka u žitu, i ima istih mašina po 400, po 500, i po 600 frt a. vr. te tako može svaki kupac kod mene po svojoj volji mašinu birati, imam takodjer, i koja ovejano zrno u djak daje, i sva je na točkovi, kao god parnjača, i od šest konja snage, kost 1850 frt a. vr.

Meni je dosad kako svaki kupac, tako i obštinska staro bećejska komisija, o njenoj dobroti i valjanom radu, pismeno svedoćanstvo dala, koje svakom mogu pokazati.

Ko dakle želi takovu mašinu imati, neka se za ranije postara, jer dosad većeje prilično prodato, pak se bojim da posle nebude dockan, za nabavljenje, jerbo su fabrike vrlo daleko.

Svaku mašinu koju prodam, ta se najpre kod mene mora sklopiti, i viditi da što nefali, te tako može svaki kupac siguran biti sa šnjome, i ako ranije kupi, ondak mogu mu dojt, istu pokazati namestiti, i sklopiti, to može bez brige vršitbu čekati.

Takodjer imam i dobri drljača. par po 31 frt. a. vr. plugova od samog kovanog gvozdja od 17 do 18 fr. a. vr. a kolećko 12 fr. a. vr., mašina što krune kukuruze, po 52 fr. a. vr. sečki za čovčiju snagu od 50 — 80 fr. a. vr. i ustrojeni sečki da može sa istim vrtlom što vrsaonicu tera i sečku terati, od 120 — 220 fr. može dobiti i kamen kojeg će opet isto vrtlo terati, te može i mletiti, imam takodjer i testeru za cepanice seći, koje opet isto vrtlo tera, može zimi 9 a leti 12 fati na dan izseći, košta 150 fr. a. vr.

Hugo Krvarics,

zemljodjelac i mašina prodavaoc u
Starom-Bećeu.